

URI FERENC

Egy csúrogi asszony élettörténete

10.

Kis szünet után körülállták a betlehemes templomot, és énekeltek:

*Mennyből az angyal,
Lejött hozzátok pásztorok, pásztorok,
Hogy Betlehembe,
Sietve menvén lássátok, lássátok.
Istennek fia, ki ma született jászolban,
Ő lézen néktek üdvözítőök valóban.*

Majd előrelépett az öreg pásztor, és botjával néhányszor dobbantott, ekkor rákezdték gyorsan és frissen:

*Vedd fel pajtás ködmönödet,
Kösd be borzas fejecskédet, s maradj itt!
Maradj itt a nyájunknál, nyájunknál,
Mindjárt visszajövünk már, jövünk már.
Első angyal: Midőn a szűz bepólyázta gyermekét,
Örömeben így kezdi el énekét.
Atudj drága kis Jézuskám, csúj, csúj, csúj!
Reád ragyog minden csillag, búj, búj, búj!
Második angyal: Nem alhatok, ó, Szűzanyám, jaj, jaj, jaj,
Mert a szívem reád dobog egy nagy baj!
Mindannyian: Vedd azért a dudát,
Fűjjál egy víg nótát,
Hogy ezen a nagy napon
A kis Jézus vigadjon!
Vigadnak az angyalok,
Tápsolnak a pásztorok,
Örömet hirdetnek
A kis megváltójuknak.
Azt hirdetik, siessetek,
Egy percig sem hanyagoljátok!
Majd mindannyian egy sorba álltak, a bal oldali első lett az első angyal, és énekeltek:*

*Sűrög-forog a gazdasszony,
Nézi, hogy mit adjon.
Gazda nézi erszényét,
Hogy egy száaszt adjon!*

A végén a háziak bőven megajándékozták a betlehemeseket, és azok továbbálltak.

Anna a karácsony előtti héten levelet kapott Németországból Feri öccsétől. Azt írta, hogy már két éve kint dolgozik mint vendégmunkás egy mezőgazdasági nagybirtokon Mecklenburg tartományban. Élete a régi, amióta elvált a feleségétől, nem kívánhat jobbat magának. Most nagyon jó dolga van, inkább felügyel a birtokon, mint dolgozik. Jól keres, minden hónapban szép összeget tud hazaküldeni egy újvidéki bankba. Az a terve, hogy két év után hazajön, és lehet, hogy éppen Csúrogon telepedne meg, ezért házat szeretne venni. Talán újra megházasodik. Már egy éve, hogy megismerkedett egy mezőkövesdi özvegyasszonnyal. Ő szintén vendégmunkás, és ha minden sikerül, akkor hamarosan egybekelnek. Ezért felkéri Annát: valahol a Tisza-parti soron nézzen egy kisebb családi házat. Azt ő megvenné.

A karácsonyest ott, a Tisza-parti fehér házban, Annáéknál mindig nagyon szép volt. A nagyszoba asztalán állt egy kis földiszított fenyőfa. Volt rajta szaloncukor, alatta alma, dió és aszalt füge. Este mindig mákos téstát vacsoráztak, folyékony, meleg mézzel leöntve. Utána főtt szilva került az asztalra. Ezt mindannyian nagyon szerették. A mákos és diós köttes meg a guráblit sohasem maradhatott el.

Az ablak alatt meg szoktak jelenni a karácsonyt köszöntők. Nemcsak magyar, hanem szerb szomszéd legények és lányok is jöttek kóringyálmi (köszönteni). Amikor elénekelték a

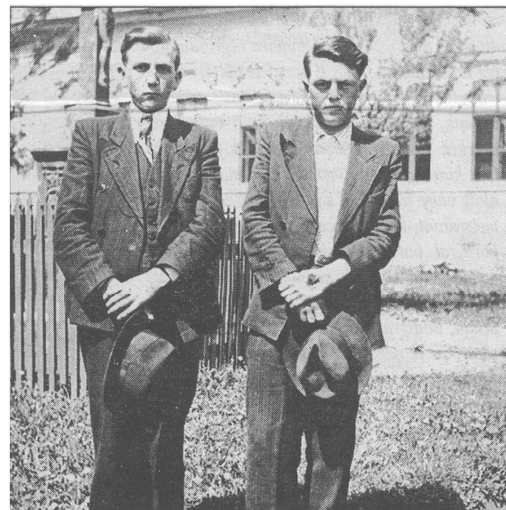
Mennyből az angyalt, Annus a nyitott ablakon át megajándékozta a köszöntőket almával, dióval és kaláccsal. Azok megköszönték az ajándékokat, és továbbmentek. Amikor már nem számítottak több kántálóra, úgy este nyolc óra után, hárman elénekelték a Csordapásztorokat, és Annus kiküldte a két gyereket, Lajost és Pétert (az unokát) a konyhába. Az egész nagyszoba mázolt földjét vékony rétegben szalmával hintették be. Anna a szalmában eldugott öt darab egydinárost (akkor az igen nagy érték volt), azután behívta a gyerekeket, hogy keressék meg...

Jaj, de boldogok voltak, ha megtalálták valamelyik eldugott fémpénzt! Annus mindig megmutatta titokban az unokának, hogy melyik asztal lábánál keresgéljen.

Amikor januárban elérkezett a szerb karácsonyest, az úgynevezett badnyák, akkor Lajos és Péter mentek kóringyálmi a szerb szomszédok ablakai alá. Könnyű volt kitalálni, hol várták a köszöntőket, mert az ablakban legtöbbször petróleumlámpa pislákol. Ezt a kis versikét mondogatták:

*Sedi deda na kamenu,
Čuva naše seno,
Seno čemo kravi dati,
Krava će nam mleko dati,
Mleko čemo đaku dati,
Đak će nama knjigu dati,
Knjigu čemo bogu dati,
Bog će nama sreću dati.
Sreć, sreć pao reč
Eto božić na kapiji!
A köszöntő szabad fordításban:
Űl az öreg a kövön,
Orzi a szénánkat.
Szénát adjuk a marhának,
Az ezért tejet ad,
Tejet adjuk a diáknak,
A diák meg könyvet ad,
Könyvet adjuk az istennek.
Isten ad majd szerencsét,
Szerencse, szerencse, utolsó szavunk,
Szent karácsonyt köszöntünk.*

Folytatjuk

Lajos és barátja, Alatyány Péter a katolikus templomkertben 1939-ben